IZDAJA ZA NARODNE PIONIRJE

Ponovitev posnetka

Leto XXV., št. 32 | Poknina plačana v gotovini Postgebühr bar bezahlt | Ljubljana, sobota 10. februarja 1945 | Preis — Cena 2.— L

Uprav.ništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Uredniško oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ul. Telefon št. 31-25, 31-26

Izpostava: Novo mesto: Ljubljanska cesta 42. Izključno zastopstvo za oglase za Italijo in inozemstvo UPI S. A. MILANO

Tekoči račun: za ljubljansko pokrajino pri poštno čekovnem zavodu št. 17 749, za ostale kraje Italije: Servizio Conto Corr. N. 11 311

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Mesečna naročnina 32 lir.

Uredništvo: Ljubljana — Puccinijeva ulica št. 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Die Besatzung von Budapest behauptet sich weiter in harten Kämpfen

Starke Angriffe der Bolschewisten aus dem Raum von Stejnau — Fortdauer der schweren Abwehrkämpfe im Raum von Pyritz, Arnswalde und Deutsch-Krone — Fortsetzung der starken Angriffe der Nordamerikaner in der Schnee-Eifel

Führerhauptquartier, 9. Febr. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Die Besatzung von Budapest hält immer noch die Stadtteile vor der Burg gegen die noch stärker werdenden feindlichen Angriffe. Südlich des Velencze-Sees warfen Einheiten der Waffen-SS die Sowjets aus einer Einbruchsstelle und vernichteten 16 Panzer. In der Slowakei und nördlich der West-Beskiden setzten die Bolschewisten ihre Angriffe ohne nennenswerten Erfolg fort.

Durch zähen Widerstand verhinderten unsere Truppen nördlich Ratibor und im Raum von Brieg die vom Feind erstrebte Ausweitung seiner beiden Brückenköpfe und schossen hierbei 33 sowjetische Panzer ab. Aus dem Raum von Steinau trafen die Bolschewisten zu starken Angriffen an. Im bisherigen Verlauf der schweren Kämpfe, die sich bis an den Ostrand von Liegnitz ausdehnten, wurden 80 feindliche Panzer vernichtet. An der Oder-Front zwischen Fürstenberg und Oderbruch gelang es, mehrere feindliche Brückenköpfe im Gegenangriff einzuengen oder zu beseitigen.

Die harten Abwehrkämpfe im Raum von Pyritz, Arnswalde und bei Deutsch-Krone dauern an. Die Besatzungen von Schneidemühl, Posen und Elbing behaupteten sich gegen heftige Angriffe der Bolschewisten.

Der schwere Kreuzer »Lützow« und die Torpedoboote T 33, T 28 und T 8 unterstützten am 8. Februar durch ihr wirkungsvolles Feuer die tapfer kämpfende Besatzung von Elbing. Ferner nahm dieser Verband sowjetische Stellungen und Aufmarschstrassen am Frischen Haff unter schweren Beschuss.

In Ostpreussen wurden bei Landsberg und Kreuzburg erneute feindliche Durchbruchsversuche in erbitterten Kämpfen verhindert und 57 Panzer abgeschossen.

Truppenansammlungen und der Nachschubverkehr der Sowjets waren in Schlesien und in der Neumark das Angriffsziel starker deutscher Fliegerverbände. Nach den bis jetzt vorliegenden Meldungen wurden 40 feindliche Panzer und 71 Geschütze ausser Gefecht gesetzt sowie 600 motorisierte und bespannte Fahrzeuge zerstört.

Im Westen sind kanadische Verbände gestern Vormittag nach sechsstündiger Feuervorbereitung gegen unsere Stellungen südöstlich Nimwegen zum Angriff angetreten. Nach heftigen Kämpfen konnten sie in einzelne Ortschaften eindringen, blieben dann aber in unserem starken Abwehrfeuer liegen.

Im Abschnitt Vossenack und Schleiden verlor der Feind 12 Panzer, ohne weiteren Geländegewinn zu erzielen.

In der Schnee-Eifel setzte die 3. amerikanische Armee ihre starken Angriffe fort. Während der Feind nördlich Prüm einige Fortschritte machen konnte, wurde er westlich und südwestlich der Stadt im Gegenstoss wieder geworfen oder zu Boden gezwungen. An der Ouro und Sauer wird noch um einige kleine feindliche Brückenköpfe gekämpft.

Im oberen Elsass gelang es unseren Truppen, sich in heftigen Gefechten der starken Angriffe zahlreicher französischer und amerikanischer Divisionen zu erwehren und ohne grössere Verluste an Kämpfern und Material einen engen Brückenkopf westlich von Neuenburg einzunehmen.

An der italienischen Front warfen unsere Truppen die Amerikaner aus kleineren Einbruchsstellen an der ligurischen Küste südlich Massa. Am Serchio-Abschnitt blieben erneute feindliche Angriffe in unserem Feuer liegen.

Westlich Mostar in der Herzegowina sind Abwehrkämpfe mit starken feindlichen Kräften im Gange. In Nordslawonien machten Angriffe unserer Truppen zur Säuberung des Gebiets südlich der Drau gute Fortschritte.

Anglo-amerikanische Tiefflieger und Bomberverbände trafen mit ihren Angriffen in Westdeutschland und am Oberrhein wieder hauptsächlich die Zivilbevölkerung. Nordamerikanische Terrorflieger warfen Bomben auf Städte in Südostdeutschland. In der vergangenen Nacht waren der norddeutsche Raum, die Reichshauptstadt und das Ruhrgebiet Ziele britischer Bomber. Luftverteidigungskräfte brachten 39 anglo-amerikanische Flugzeuge, in der Mehrzahl viermotorige Bomber, zum Absturz.

Das Vergeltungsfeuer auf London wurde fortgesetzt.

Posadka Budimpešte vztraja dalje v hudih bojih

Močni boljševiški napadi iz področja Steinama — Nadaljevanje težkih obrambnih bojev na področju Pyritza, Arnswalda in Deutsch-Krone — Nadaljevanje močnih severnoameriških napadov v Schnee-Eifelu

Führerjev glavni stan, 9. febr. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil javlja:

Posadka Budimpešte še vedno drži mestne dele pred trdnjavo proti vedno jačjim sovražnikovim napadom. Južno od jezera Velencze so vrgli oddelki vojne SS boljševike z nekega vdornega področja ter uničili 16 oklopnikov. V Slovaški in severno od zapadnih Beskidov so nadaljevali boljševiki svoje napade, ne da bi dosegli omembe vrednega uspeha.

Z žilavim odporom so preprečile naše čete severno od Ratibora in na področju Brega sovražniku nameravano razširjenje obeh njegovih predmostij, ter uničile pri tem 38 sovjetskih oklopnikov. S področja pri Steinau so prešli boljševiki v močne napade. V dosedanjih težkih bojih, ki so se razširili do vzhodnega roba Lignice, smo uničili 80 sovražnih oklopnikov. Na bojišču ob Odri med Fürstenbergom in Oderbruchom smo s protinapadom zožili ali odpravili več sovražnih predmostij.

Na področju Pyritza, Arnswalda in pri Deutsch-Kroni se nadaljujejo hudi obrambni boji. Posadke Pile (Schneidemühla), Poznanja in Elbinga so zdržale silne boljševiške napade.

Težka križarka »Lutzow« in torpedni čolni T 33, T 28 in T 8 so podpirali 8. februarja z svojim učinkovitim ognjem hrabro se borečo posadko Elbinga. Razen tega je ta oddelek težko obstreljeval sovjetske postojanke ter zbirališča ob zalivu Frisches Haff.

V vzhodni Prusiji smo pri Landsbergu in Kreuzburgu v srditih bojih preprečili ponovne sovražnikove poizkuse prenoja ter uničili 57 oklopnikov.

Močni oddelki nemških letal so napadli v Šleziji in Neumarki sovjetska zbirališča ter sovražni oskrbovalni promet. Po dosedanjih poročilih so onesposobili za boj 40 sovražnih oklopnikov in 71 topov ter uničili 600 motoriziranih in vprežnih vozil.

Na zapadu so prešli včeraj opoldne po 6 uri topniški pripravi kanadski oddelki v napad proti našim postojankam jugovzhodno od Nijwegena. Po silnih bojih so vdrli v posamezne kraje, nato pa so se zrušili njihovi napadi v našem močnem obrambnem ognju.

Na odseku pri Vossenacku in Schleidenu je izgubil sovražnik 12 oklopnikov, ne da bi nadalje napredoval.

V Schnee-Eifelu je nadaljevala 3. ameriška armada svoje močne napade. Medtem ko je sovražnik severno od Prüma nekoliko napredoval, smo ga zapadno in jugozapadno od mesta s protisunkom spet zaustavili ali potolkli. Ob Ouri in Sauerju se še bojujemo za nekaj manjših sovražnih predmostij.

V gornji Alzaciji so zdržale naše čete v silnih spopadih močne napade številnih francoških in ameriških divizij ter so brez večjih izgub borcev in materjala zavzele neko tesno predmočje od Neuenburga.

Na italijanskem bojišču so vrgle naše čete Američane ob ligurski obali južno od Maase z manjših vdornih področij. Na odseku ob Serchiu so zrušili ponovni sovražni napad v našem ognju.

Zapadno od Mostarja v Hercegovini so v teku obrambni boji z močnimi sovražnimi silami. V severni Slavoniji so napadi naših čet za očiščenje ozemlja južno od Drave dobro napredovali.

Angloameriška nizko leteča letala in oddelki bombnikov so prizadejali z svojimi napadi v zapadni Nemčiji ter o gornjem Renu zopet v glavnem civilno prebivalstvo. Severnoameriška teroristična letala so vrgla bombe na mesta v jugovzhodni Nemčiji. V preteklih nočeh so napadli britanski bombniki severnonemško področje, Berlin ter Porurje. Letališke obrambne sile so sestrelile 39 angloameriških letal, po večini štirimotorne bombnike.

London smo nadalje obstreljevali s povračilnim orožjem.

Poslednja poročila z bojišč

Berlin, 9. febr. Narodni poročevalski urad javlja s **šlezijskega bojišča:**

Od včeraj zjutraj so se razvili boji v trikotu Vratislava—Glogaw—Lignica v ogromno bitko. Po dovedbi močnih motoriziranih oddelkov so prišli boljševiki s svojega predmostja pri Steinauu v velenapad. Glavni sunek so usmerili proti jugu, da bi prekinili avtomobilsko cesto in železniško progo, ki vodita od Lignice v gornji Šlezijo ter da bi istočasno obšli močne nemške zaporne postojanke pred Vratislavo. Po več brezuspešnih sunkih se je posrečilo neki boljševiški oklopniški bojni skupini prodreti vzdolž Odre do Parchowic (Parchwitz) ter zavzeti kraj. Nekoliko dalje proti jugu prodrle oklopniško ost so prestregle in uničile premakljive nemške rezerve. Tudi na področju tik vzhodno od Lignice so se razplamteli silni boji. Drugi sovjetski oddelek je vdrl v Lubinj (Lüben) ter je z delom svojih prednjih straž prodrl skozi nemško bojišče dalje proti zapadu. Oklopniški grenadirji, napadalni topovi in brzi oddelki so s takojšnjim protinapadom s severa in juga zopet zadelali nastalo vrzel ter uničile prodrle sovjetsko oklopnike. V prvih urah sovjetske ofenzive so uničile nemške čete po delnih poročilih 81 boljševiških oklopnikov. Na ostalih odsekih šlezijskega bojišča je prišlo do večjih bojev le na predmostju pri Brzegu. V teh bojih so zavzele nemške čete nazaj več krajev.

S srednjega odseka vzhodnega bojišča poročajo: Hudi boji ob Odri, na obeh straneh Frankfurta, so se nadaljevali z nezmanjšano silovitostjo. Medtem ko se je posrečilo nemškim četam zožiti sovjetsko predmostje pri Fürstenbergu, je prišla neka sovjetska bojna skupina južno od Frankfurta na zapadno obrežje reke. Krajevne rezerve pa so s protinapadom zožile sovjetsko predmostje. Nemški oddelki so zopet odbili sovjetske sunke proti frankfurtskemu vzhodnemu bojišču. Na področju Küstrina so divjali izpremenjeni polni boji, čeprav so uporabili boljševiki nove streliske oddelke, niso mogli prekiniti nemškega pasu do mesta ter so utrpeli v ognju nemških topov težke izgube. Severnozapadno od Küstrina so nemški grenadirji ponovno razbili sovjetsko predmostje.

V vzhodni Prusiji so bili boljševiki na zapadnih odsekih bojišča v poslednjih dneh tako oslabljeni, da je njihova napadalna sila popustila. Nemške čete so v srditih bojih prestregle ponovne boljševiške poskuse, da se prebijejo pri Landsbergu in Kreuzburgu. Včeraj so uničile nemške čete 57 sovražnih oklopnikov, s čimer so izgubili boljševiki v času od 12. januarja do 8. februarja 703 oklopnike in napadalne topove, 728 topov vseh vrst ter nad 600 metalcev min.

„Narod na obrambnih postojankah“

Dr. Goebbels objavi nov članek v tedniku »Das Reich«

Berlin, 9. febr. Pod naslovom »Narod na obrambnih postojankah« piše minister dr. Goebbels v najnovejši številki »Das Reiche:

»Velika zimska ofenziva boljševikov je vojaški položaj na vzhodu radikalno izpremenila. Mnogi so časi, ko smo mogli uporabljati širino prostora kot operativno sredstvo. Veliki spomeniki z vzhoda se vlečejo na svojih poti proti zapadu skozi naša mesta in vasi. Ljudje v teh potujočih kolonah so srečni v primeri z tistimi, ki so morali ostati doma ter so padli boljševikom v roke. Kajti sedaj so dobili tudi najbolji vizionarji po vsem svetu nedvomen odgovor na svoje enolično vprašanje, ali so boljševiki res tako hudobni, kakor smo jih vedno prikazovali. Mi imamo posvetilo in slike o grozodejstvih nad možmi, ženami in posebno otroki, ki jih spleh ne moremo objaviti. Apokaliptični jezdeci divjajo nad vzhodnimi in jugovzhodnimi ozemlji naše celine. Samo naivneži morejo trditi, da se bodo ustavili sami ali pa že pač nekje brez vidnega vzroka in rešili narode ter njihova vodstva dolžnosti, da so upro hudi nevarnosti, ki je pred njimi. Seveda je samo naša stvar, da bomo mi njihova prva žrtev, vendar je to tudi stvar vsega civiliziranega sveta, ker bo v primeru, ako bi padli mi, izgožen v bitvi svojega obstoja.

Človek bi postal skoraj trudin, ako bi hotel izreči pomoč, ker mačehovski svet kratkomalo noče nikoli spoznati. Kaj bi se z Evropo zgodilo, da bi postal nemški narod z isto slabostjo in brezzobostjo kakor Irci, kakor Bolgari, Rumuni ali Finci. Tu gre za življenje in smrt. Sodarji naval vzhoda proti evropski tradiciji ima za cilj vse nekoliko drugačno kot vse do tom razlikuje od mongolskih in hunskih navalov v pretekli stoletjih, da so poslužili politični zvitač in diplomatski prevar, da bi vsaj začasno prikazal svoje uničevalno delo za nedolžno. Ali misli kdo, da bi nemško vodstvo pripisalo nemškemu narodu toliko trpljenja, stisk in skrbi, ako bi vodila iz poročc novarnosti kaka druga pot? Vodstvo odlično ve, da je vse to, kar moramo danes prenašati, samo del onega, kar bi nas zagrnilo kakor temna usoda, če bi odpovedali v tem boju ter ga v zaupanju v širokogrudnost in dobrotljivost naših neusmiljenih in nečlovečnih sovražnikov resignirano in topo prekinili pred zmago. Nikaka čustvena težnja, naj je nam zdi glede na dani položaj še tako upravičena, nas ne ome premoditi v naši neomajni vztrajnosti, ki mora biti podlaga našega vojaškega obstoja. Postali smo narod na obrambnih postojankah. Delamo in se borimo, potujemo ter se solzimo, trpimo in prenašamo trpljenje, vse pa v neni časti, ki bo ob koncu pripeljala ves svet k globokemu občudovanju. Evropa naj bo vesela, da so ima tak narod. Danes je njena rešitev, zato bo jutri njen ponos. Niti trenutek ne dvomimo, da nam bo uspelo zlomiti zlomiti svetovno nevarnost z vzhoda. Kako in kje, ostane pač pridržano pričetju in polaganja razvijajočim se vojaškim protiukrepom. Stopo bomo umirili, in sicer takrat, ko bo dosegla nevarnost svoj višek ter pokazala vsem jasno. Do tedaj pa moramo ohraniti hladno glavo. Do dna moramo okusiti trpljenje vojne, zato pa bomo njeni zmagovalci. Iz te vojne bomo izšli kot narod junakov. Sodba zgodovine je v tem, da pričenjajo taki narodi nova stoletja. Za to smo se odločili. V večnem razvoju vojne stojimo na straži, se branimo s srčno žilavostjo pred vsako nevarnostjo, ki se pojavlja pred nami, ter vemo, da bomo dosegli ob koncu tudi veliki cilj. Prišel je čas močnih ste. Vojna nas bo našla ob vsaki uri pripravljene. Ne bomo klonili pred njo, pač pa bo morala ona kloniti pred nami. To naj bo naš sklep, ki je neizpremenljiv in bo tak tudi ostal.«

Huši boji v vzhodni Prusiji

Berlin, 9. febr. Mednarodni poročevalski urad javlja s severnega odseka vzhodnega bojišča:

Odkar so nemški branilci Marienburga spet zavzeli nekaj cest, so se boji včeraj zopet zmanjšali. Ker so boljševiki spoznali, da tega oporišča nemške obrambe ni mogoče zavzeti, so zbrali severnovzhodno od mesta močnejše sile ter napadli po kratkem bobnečem ognju glavno nemško bojno črto vzdolž Nogata. Te napadalne valove pa je zajel in zbil nemški zaporni ogenj, tako da se nobenemu boljševiškemu vojaku ni posrečilo doseči zapadnega brega reke.

Boji za Elbing so postali doslej najbolj siloviti. S strnjenimi pehotnimi in oklopniškimi oddelki in podporo neprestanega topniškega ognja so naskakovali boljševiki z vseh strani nemški obrambni pas. Po žrtvovanju več bataljonov se jim je posrečilo na nekem mestu približati se mestnemu središču, kjer so jih Nemci zadržali v besnih pouličnih bojih. Nemške vojne ladje so zopet obstreljevale s salvami svojih težkih topov boljševiška napadalna področja. Ob izkoriščanju hude megle, ki je ležala nad vzhodno Prusijo, so nadaljevali boljševiki z močnimi silami svojo ofenzivo proti zapadu, jugu in vzhodu. V bližini obale so jih Nemci z visokimi izgubami vrgli nazaj. Prav tako so se izjalovili vsi poizkusi proboja med Wormdittom in Heilsbergom. Izredno krvavi so bili boji med Bartenzteinom in Landsbergom, kjer so poizkušali boljševiki s številnimi krdeli oklopnikov razbremeniti svoje, pri Landsbergu obkoljene oddelke. Sovjetske napadalne konice, so sicer prebile nemški obroč, vendar so nemške čete vrzel spet zatrpale ter razdelile obkoljeno skupino sil v dva dela. Pri Kreuzbergu so zajezili Nemci globlji boljševiški vdor. V bojih za nemški prehod do Königsberga so morali boljševiki plačati tudi včeraj zelo velike izgube, kljub temu se jim ni posrečilo motiti zveze.

Ob Odri

Berlin, 9. febr. Mednarodni poročevalski urad poroča o bojih na srednjem odseku vzhodnega bojišča:

Ob spodnjem toku Odre so boljševiki, ko so se izjalovili vsi njihovi čelni napadi na nemško predmestje vzhodno od Frankfurta, spremenili svojo taktiko ter so preložili težišče svojih, za enkrat še krajevnih sunkov na področje ob obeh straneh Frankfurta. Te akcije, v katerih se bori se vedno izključno samo pehota, naj bi omogočile boljševikom zasedbo širokega pasu na zapadnem bregu Odre, da bi mogli zgraditi preko reke mostove in uporabiti pripravljene oklopniške oddelke za nameravani velenapad na nemško prestolnico.

Dočim je močan nemški obrambni ogenj južno od Frankfurta onemogočil prehod večjih boljševiških sil na zapadni breg Odre, se je boljševiškim bataljonom južno odtod ob obeh straneh mesteca Fürstenberg posrečilo, da so napredovali. Fürstenberga samega niso mogli zavzeti. Krajevne nemške rezerve so vdrle na boljševiško predmostje ter ga zožile. Zbirajoče se boljševiške čete na vzhodnem bregu reke pa je razgnal ogenj težkih nemških baterij.

Zapadno od Küstrina so zlomile močne nemške bojne skupine sovjetski odpor, razbile obkoljevalni obroč in znova vzpostavile zvezo s küstrinsko posadko. Boljševiške izgube so znašale najmanj tisoč mrtvih in nad 300 ujetnikov. V močvirnih predelih ob Odri, severozapadno od Küstrina, so si boljševiški pehotni oddelki zaman poizkušali izsiliti prosto pot. Strnjeni nemški topniški ogenj jih je znova težko zdelal, tako da so morali pod hudimi udarci nemških grenadirjev opustiti najsevernejši del svojega predmostja.

Na Pomorjanskem

Nadaljnje žarišče bojev je bilo južno od Stettina, kjer so doživeli boljševiki spričo močnih nemških protinapadov nov poraz. Oklopniška brigada, ki je hotela udariti mimo Pyritza, je postala žrtev nemških oklopniških grenadirjev in napadalnih topov. Uničili so jo skoraj popolnoma, njen preostanek pa so pognali nazaj proti jugu. Pri tem so osvobodili več vasi. Tudi iz Pyritza so pregnali neko boljševiško skupino. Pri Arnswaldu so ustavili Nemci sovjetske napadalne kolone, se spustili z njimi v boj ter jih prisilili z obkoljevalnim pokretom, da so opustili svoje prejšnjega dne pridobljene postojanke.

Severno od kraja Deutsch-Krone so nemške čete zgrabile sovražnika ob obeh bokih, ga skoraj popolnoma obkolile ter z velikim uspehom pričele osredotočen napad, da bi ga uničile.

Na jugu zapadne Prusije so boji bistveno popustili. Dva krajevna sunka severno od Pile so nemški branilci brez posebnega truda odbili.

Zaradi premočnega pritiska oblegovalcev je opustila poznanjska posadka po večdnevni obrambi grad ter se umaknila na pripravljene in zabarikadirane postojanke v severnem delu mesta, kjer se boljševiki zaman trudijo, da bi si priborili dostop do ulic. Močnejši boljševiški oddelek, ki je hotel preprečiti nemški odmik, so pokopale pod seboj razstreljene in rušeče se hišne razvaline.

V boje ob Odri je poseglo z dobrim uspehom zopet več jat nemškega letalstva. S pomočjo bombnih preprog ter lova po cestah so v nizkih poletih pomembno oslabile sovjetske napadalne sile ter na več mestih prekinile njih oskrbo. Iz boja so izločile desetine oklopnikov, stotine tovornih avtomobilov in vprežnih vozil ter več protiletalskih in protitankovskih baterij.

Konferenca treh

Ženeva, 9 febr. Newyorški dopisnik »Daily Mail« poroča po Reuterju, da računajo v tamkajšnjih krogih, da se bo konferenca treh nadaljevala še teden dni. Po njenem koncu se bodo verjetno Eden, Stettinius in Molotov razgovarjali še kakih 6 do 7 dni o »mejah nove Evrope«, katere bodo sedaj podrobno določili.

Stockholm, 9. febr. Po prvih uradnih vesteh o konferenci treh so po »Svenska Dagbladetu« pripravili v severnoameriškem zunanjem ministrstvu vabila za konferenco vseh zaveznikov, na kateri naj bi ustvarili »veliko organizacijo za svetovno varnost«.

Ženeva, 9. febr. »Daily Telegraph« poroča, da je poslal Bonomi Roceseveltu, Churchillu in Stalinu poslanico, v kateri jih prosi, naj pri svojih razgovorih ne pozabijo na Italijo. Vest pravi, da je hotel Bonomi s tem podpreti spomenico, katero je izročil njegov zunanji minister De Gaspari pretekli teden Harryju Hopkinsu v Rimu. V njej je obeležil stališče Bonomijeve vlade do številnih, za Italijo odločilnih političnih vprašanj.

Amsterdam, 9. febr. Tretja konferenca britanske zaječnice narodov se bo pričela 17. februarja v Londonu. Prisostvovala ji bodo zastopstva iz združene kraljevine, Kanade, Avstralije, Južne Afrike, Nove Zelandije, Indije ter dva opazovalca iz Burme.

Spor med Titom in Petrom

Bern, 9. febr. Reuterjev diplomatski dopisnik poroča, da se nadaljuje med kraljem Petrom in Titom spor za člane regentskega sveta. Šubašičeva vlada pa bo kljub tej novi krizi v prihodnjih dneh odpotovala v Beograd. Zedinjene države se očitno trudijo, da bi dale v izdajatski politiki stalno prednost Churchillu. Državni tajnik Grew je izjavil v Beli hiši na vprašanje glede spora o članih regentskega sveta, da se Zelinjene države s priadetimi oseb nostmi ne bodo razgovarjale o nobeni stvari, ki je sporna.

Geslo o „množični organizaciji“

Pred nekaj dnevi smo na tem mestu govorili o enem glavnih komunističnih gesel za slepljenje in zavajanje javnosti, o tako zvani »borbi proti fašizmu«. Drugo tako geslo z enako značilnim ozadjem in enako temnimi cilji je ono o »množični organizaciji«, neprestano lažno sklicevanje na »množico«.

Tudi ta formula ni zrasla na domačih zelnikih posameznih komunističnih strank, ampak jo je diktirala kominterna. Zavedali se je, da pomenjajo komunistične stranke po posameznih deželah le neznatne sile, ki — čeprav dobro organizirane — ne bi mogle vzdržati in izvesti postavljene jim naloge: komunistične revolucije. Kominterna je namreč dobro vedela, da so v vseh deželah za ta primer v poštev prihajajoče stranke in skupine usmerjene bolj ali manj nacionalno in se zato komunistična stranka s svojo internacionalno koncepcijo med njimi ne bi mogla uveljaviti.

Kominterna je zaradi tega iskala in našla izhod: komunistična stranka mora v vsaki deželi monopolizirati »osvobodilno gibanje«; pri tem ne sme iti v nikako resnično koalicijo z ostalimi političnimi skupinami. »Osvobodilno gibanje« mora prikazovati od vsega početka kot »množično gibanje«, v katerem ni nikakih strank, marveč je »izraz spontanega ljudskega poleta«. V kolikor pritegne zaradi uspešnejšega zaslepljevanja ljudstva k sodelovanju tudi nekomunistične skupine, smejo biti to le takšne, ki jih vodijo in predstavljajo prikriti komunisti ali komunistom naklonjeni ljudje ali pa skupine, ki so šibke in jih je v pogledu akcije lahko podrediti čisto komunističnim interesom. Vse ostale politične skupine je treba bodisi strahovati in ukloniti na »množični« osnovi, bodisi označiti in pobijati kot »reakcionarne«, »fašistične« itd.

Zaradi tega smo videli tudi pri nas, da je komunistična partija svojo »osvobodilno fronto« organizirala ne kot koalicijo, v kateri bi sodelovale na bazi enakopravnosti najrazličnejše skupine, marveč na bazi »spontane množičnosti« in »konspiracije«, kakor vode, v kateri je potem lahko ribarila. V kolikor se je kot vabe poslužila tudi dela krščanskih socialistov in sokolskih disidentov, je ta dva partnerja, katerih predstavniki so že prej radi plavali po komunističnem bazenu, v kratkem postavila popolnoma na hladno in jima do kraja odvzela besedo, ki že v začetku ni bila kaj pomembna. Vse ostale politične skupine, ki se niso hotele podrediti komunistični partiji, je obdolžila »reakcionarstva« in »fašizma« ter začela proti njim najogorčenejšo borbo. Tako je res tudi pri nas komunistični stranki uspelo, da je v svojih rokah monopolizirala vso »osvobodilno organizacijo«.

Ni pa tako samo pri nas, marveč povsod drugod. Poljska, Grčija in Srbija so zlasti zgovorni primeri. Med vojno so se v vseh teh deželah formirala na eni strani komunistična »osvobodilna gibanja«, ki so deloma že poprej, posebno pa po odhodu nemških čet iz tistih pokrajin prišla v odkrite in ostre konflikte z emigrantskimi vladami v Londonu ter njihovimi pristaši v domovini in emigraciji. Med obema tema »taboroma« se je razvnela srdita borba o tem, kdo ima legitimacijo »govoriti v imenu ljudstva«, torej dejanski politični vpliv na domačem ozemlju, medtem ko trdijo emigrantske vlade, da so one »legitimni čuvarji kontinuitete in suverenosti« svojih dežel, se sklicujejo komunisti kot predstavniki »osvobodilnih« gibanj, da so oni pravi predstavniki ljudstva in torej edini politični činitelji. Stoječ na takšnem stališču, ki ga sevoda vneto podpira tudi Moskva, odklanjajo vsako možnost sporazuma ali kompromisa z nasprotnim partnerjem, ki ga predstavljajo emigrantske vlade.

To odklanjanje je tudi popolnoma razumljivo. Komunistične stranke, ki so se v teku vojne po navodilih kominterne uveljavile daleč preko svoje resnične moči, sedaj nočejo v koalicijo z ljudmi, proti katerim bi morale popuščati na škodo komunističnega interesa, za katerega so se in se edino bore. Sklicujoč se na »množično zaupanje«, katerega da jim je dal národ, svoje nasprotnike pa skušajo doma in še bolj pri Angloameričanih kompromitirati z očitkom »fašizma«, kakor smo to prikazali v zadnjem članku.

To stališče zastopa tudi Edvard Kardelj, generalni tajnik komunistične stranke Jugoslavije, ki je v beograjski »Borbi« v novem glasilu komunistične partije Jugoslavije, 16. decembra v članku »Zgodovinsko mesto nove Jugoslavije« napisal med drugim tudi sledeče: »Moralno politična podpora svobodoljubnih sil drugih dežel je bila eden glavnih faktorjev v borbi narodno osvobodilnega pokreta narodov Jugoslavije. Danes ko skušajo nove reakcionarne sile v svetu zlomiti voljo malih narodov po resnični neodvisnosti, dobiva ta faktor še večjo važnost.«

Naziv »reakcionarne sile v svetu« se gotovo nanaša na Anglijo, ki jo Kardelj na nekem drugem mestu naziva »zarotnico proti načelom demokracije in narodne svobode«. Kardelj zavrača nadalje formulo »začasnih strankarskih koalicij« in trdi, da »postaja narodno osvobodilna fronta več nego strankarska koalicija, da postaja splošno narodni pokret«. S tem odklanja Kardelj težo angleške politike, ki se ogreva ravno na te strankarske koalicije, med tem ko sovjetska politika odklanja vsako rešitev, ki ne bi polagala težišča na komunistične stranke, ki naj zagotove zadosten vpliv Moskvé v dotičnih deželah.

Tako vidimo, kako se danes v politiki medsebojnega natezanja med komunističnimi eksponenti Moskve in emigrantskimi vladami učikovito izrabljajo formule, ki so spočetka, ob postanku raznih »osvobodilnih gibanj«, igrale na prvi pogled tako pomembno in malo razumljeno vlogo. S spretnim uporabljanjem fraze o »fašizmu« in s sklicevanjem na »množično zaupanje« si Moskva ustvarja položaje, ki bi jih sicer dosegla le s težavo. Težko si je misliti, da bi bila London in Washington tako kratkovidna, da ne bi spregledala te igre in ne bi uvidela, da je naperjena tudi proti njima. Toda slepo sovraštvo zoper nemški narod ju je spravilo v tako klavrno odvisnost od Moskve, da morata k vsemu temu molčati, čeprav s tem ne izdajata le narodov, ki so jima zaupali in se s tem strmoglavili v nesrečo, temveč izdajata tudi življenjske interese svojih lastnih ljudstev.

Napad na papeža

Stockholm, 8. febr. Kakor javlja »Associated Press«, je »Krasnaja Zvezda« v sredo hudo napadla papeža. Komentator sovjetskega lista Konstantin Hofman pravi, da zagovarja papež Nemčijo. Sovjetska zveza ne bo zoperstavila vmešavanja Vatikana v Nemčiji, Avstriji, Madžarski in Poljski. Politika Vatikana v vojni je bila prefašistična ter je skušala rešiti Mussolinija in preprečiti demokratizacijo Italije.

ODOBRENO

Ob obletnici smrti dveh junakov

Dne 8. februarja lanskega leta sta v izvrševanju svoje vzvišene dolžnosti dala življenje za lepšo bodočnost svojega naroda junaka Polde Brenčič in Gregor Kregar. V junaškem boju s sovražniki slovenstva — komunisti — na sveti, s krvjo namočeni doberdobski slovenski zemlji sta padla; umrla sta za to, da bi njun narod mogel živeti.

Že eno leto ju ni več med nami. Že eno leto nas njun sveti zgled krepi in pripravlja na trenutke, ki bojo morda tudi od nas, njunih prijateljev in istomišljenikov, zahtevali enakih žrtev.

Nacionalist si lepše smrti sploh želeti ne more! Našega Poldeta in našega Gregorja bomo mi vsi, ki smo ju iskreno ljubili, ohranili kot dva svetla lika v globini naših src; za delo, ki sta gal izvršila v borbi proti krvavemu boljševizmu, pa sta jima hvaležna domovina in ves slovenski narod!

Gregor in Polde! Vidva korakata pred nami; mi, tovariši vajiti, smo vama pripravljeni slediti.

Slava Poldetu Brenčiču in Gregorju Kregarju!

Lutkovno gledališče dobimo

Ljubljana, 9. februarja

Ljubljanski otroci, ki že dolgo pogrešajo lutkovnih predstav, bodo gotovo z veseljem pozdravili vest, da se je iz vrst sodelavcev naše radijske postaje zbrala skupina prijateljev lutkovnega gledališča, ki bo začela prirejati redne predstave. Danes popoldne je ta skupina pod vodstvom radijskega napovedovalca Jožeta Pengova priredila v stekleni dvorani vladne palače prvo predstavo za povabljene goste. Predstavi so prisostvovali gg. prezident dr. v. general Rupnik, Leiter Verhauz, načelnik informacijskega oddelka Cergol, šef tiskovnega odseka Bratuž, predstavniki gledališča, tiska in številni drugi gostje. Poleg teh so bili prisotni mnogi otroci ljubljanskih domobranskih častnikov in so s svojo živahnostjo dajali prireditvi presrčen značaj.

Na okusno izdelanem odru je bila uprizorjena igra »Kaznovana trdoserčnost«, ki razdeleva zdravo socialno in moralno vzgojno tendenco in vpleta v svoje dogajanje tudi otroke, katerim se nudi prilika, da zavzemajo stališče v sporu med zlim in dobrim in se odločijo za pravico. Igra je bila dobro pripravljena in je dosegla lep uspeh. Lutke so kar vzorno izdelane in se zlasti odlikujejo po učinkovitih maskah. Med odmori je oživljala in povzdigovala razpoloženje godba, ki je igrala večidel narodne pesmi. Tako so se mogli povabljeni gostje in prisotni otroci prepričati, da smo tudi tu vzlic vsem trdotami časa na pot napredka in lahko samo z zadoščenjem pozdravimo zamisel lutkovnega gledališča za naše najmlajše.

IZ LJUBLJANE

u— **Nova grobova.** Po dolgem trpljenju je umrla ga. Frančiška Lovšin, roj. Arko. Pokopali so ji na Hrovači pri Ribnici. — Preminil je železničar v pok. g. Ignacij Rozman. Na zadnji poti ga bodo spremili v nedeljo ob četrt na 10 iz kapelice sv. Frančiška na Žalah k Sv. Križu. — Pokojnima naj bo chranjen blag spomin, užalošćenim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

u— **Dolgo bo živel Nino Vojskovič,** ki ga je usoda ob nedavnem letalskem napadu na Ljubljano brez naše krivde zapletla med najbolj prizadete žrtve sovražnih bombnikov. Kakor smo obveščeni, je Nino čil in zdrav ter še prav nič ne misli na srečanje z belo ženo. To mu od srca želimo tudi mi!

u— **Prodaja kislega zelja in repe** bi se morala boljše organizirati, nam piše naročnik v imenu mnogih in nadaljuje: Dandanes, ko se težko dobi zelejava, je treba posvetiti prodaji zelja in repe na trgu več pozornosti. Ni v redu, če prejme samska oseba isto količino zelja ozir. repe kakor veččlanska družina, prav tako ni v redu, da ni nad prodajo nobenega nadzorstva, tako da je poedincem, ki imajo čas po večkrat na dan stati v vrsti, omogočeno, da si nabavijo večjo količino blaga. Ali se ne bi dala zadeva urediti tako, da bi prodajali zelje in repo trgovci? S tem bi bilo rešeno vprašanje pravičnejše razdelitve in odpadlo bi dolgo čakanje.

u— **Grda razvada** se je v zadnjem času razpasla med kolesarji v Ljubljani. Rodila se je najbrže iz vremenske nuje, vendar ne sme postati pravilo. Kolesarji namreč vozijo po hodnikih za pešce. Ker nastvaja s tem nevarnost za pasante, bi bilo koristno in prav, da se ta stvar čimprej opusti. Snega je zdaj po sredi cesti in ulic že precej manj, da lahko tudi kolesarji vozijo po peših, ki so namenjeni za vozni promet.

u— **Finžgarjevo literarno nagrado za leto 1944,** je Nova založba v Ljubljani pravkar podelila pisatelju Emiljanu Cevcu za lani izišlo knjigo »Preproste stvari«. Hkrati je pod običajnimi pogoji razpisala nagrado za l. 1945. Rok predložitve rokopisov leposlovne, esejistične ali literarnoznanstvene vsebine je določen do 15. decembra letos.

u— **V včerajšnji objavi poroke je bila pomotoma imenovana** kot nevesta Marjanca namesto Vide Prekove.

u— **Pošta** čl. Vid pri Stični bo opravljala od 11. februarja t. l. dalje tudi blagajniške službe.

u— **Peki, pozor!** Združenje trgovcev, sindikat pekov, poziva vse svoje člane, da se nujno zglasijo v nedeljo 11. t. m. med 7. in 9. uro v naši pisarni zaradi dodeljevanja kuriva. S seboj prinesite svoje štampiljke. Nujno!

u— **Darovali so:** Za Socialno pomoč lekarnar Milan Sušnik 500 lir namesto venca na grob Ivana Luckmanna in 500 lir za božično akcijo, tvrdka Schiffrer nasl. Hribar Svetozar 500 lir namesto venca na grob ge. Novotny, Josip Dejak 200 lir v počastitev spomina pok. brata Alojzija Dejaka, inž. Herbert Luckmann 500 lir namesto cvetja v počastitev spomina Jos. Luckmanna, Zedinjena slovenska zavarovalnica d. d. Zagreb 1000 lir namesto venca na grob Jos. Luckmanna; Slovenskemu Rdečemu križu Mihа Drnovšek 400 lir namesto venca na grob Franca Anžiča; za stare in onemogle v mestnem zavetišču Josipina in Franc Pretnar 300 lir, Sindikat slaščičarjev pa 300 lir v počastitev spomina pok. Terezije Novotny; za revne učence pomožne šole Ana Lebar 300 lir v počastitev spomina pok. Franca Maroltа; za gluhoneme otroke stanovalci hiše Gospovetska cesta 4 450 lir namesto venca na grob pok. Novotny in družina Herman 300 lir namesto venca na grob pok. Marije Legatovic; skladu za slepe rojaki župnika Leopolda Erzina namesto venca na njegov grob 820 lir, namesto venca na grob Terezije Novotny Metod Kačič 300 lir, Rozi Šešelj 250 lir in tvrdka Gregorc 500 lir, v počastitev spomina pok. Marije Volk uslužbenci tvrdke A. Volk 400 lir, v počastitev spomina pok. Ane Župnek družini Sancin-Benič 300 lir in v počastitev spomina pok. Frančiška Battelino Angelo Battelino 500 lir; za stare in onemogle v mestne zavetišču Vljemi Nemec 1000 lir v spomin pok. Josipa Luckmanna; za Dom slepih osebje tvrdke Osvald Pengov 500 lir v počastitev spomina Francita Anžiča, in za Društvo slepih dr. Dolenc 100 lir v počastitev spomina Josipa Čehova.

u— **Učiteljiščnice,** ki je niso bile sprejete v smučarski tečaj, naj pridejo v nedeljo 11. t. m. ob 9.30 na Vrtačo št. 5 po smuči.

u— **Znanje strojepisja je potrebno in koristno vsakemu!** Pričetek novih tečajev 12., 13., 14. februarja. Izre dogovorno. Vpisovanje, informacije: »Christofov trgovski učni zavod«, Domobranska 15

u— **Gospodinje,** skrajni čas je, da si nabavite tudi letos »Gospodinjski koledar«, ki ga je za leto 1945 založila Knjigarna Tiskovne zadruge, Šelenburgova ulica 3.

u— **Nesreče.** Desnico si je zlomila pri padcu 66letna postrežnica Ivana Čebuljeva iz Ljubljane. Na cesti je padla in si zlomila levico 20letna služkinja Kristina Bostičeva iz Podutika. 18letna hčerka posestnika Marija Mustarjeva iz Kompolja se je s kropom oparila po levici. S kolesa je padel in si zlomil levico 35letni premikač drž. železnic Franc Nučič iz Marije v Polju, 65letna upokojena delavka tobačne tovarne Marija Snojeva iz Ljubljane je padla po stopnicah in si zlomila levico. — Ponesrečencem so nudili zdravniško pomoč v ljubljanski splošni bolnišnici.

S Štajerskega

Zadnja pot okrožnega vodje Antona Dorfmeistra. V Frankolovem pri Celju je padel kot žrtev tolovajske krogle iz zasede celjski okrožni vodja deželni svetnik Anton Dorfmeister, Rodom iz Feldbacha, je posvetil vse svoje sile in zmožnosti svojemu narodu. V Nemčiji se je po l. 1935. temeljito seznanil z vsemi vprašanji, ki se tičejo obmejnih dežel. Na ta način je prišel dobro podkovan aprila 1941 v Celje, kjer je bil takoj imenovan za političnega vodjo. Ureditev Celja, celjskega okrožja in nejgove uprave v današnji obliki je Dorfmeistrovo delo. Pokojnikova zadnja pot je bila vprav veličastna. Krsta s truplom je ležala na odru Okrožnega doma v Celju, kjer so se poslovili od smrtnih ostankov pokojnika predstavniki stranke in drugi odlični, na čelu jim štajerski Gauleiter dr. Uiberreither iz Gradca, ki se je pokojniku zahvalil za vse izvršeno delo. Ob zvokih pesmi o dobrem tovarišu so položili venec na krsto z Dorfmeistrovim truplom Gauleiter dr. Uiberreither, zvezni vodja Steindl, Obergruppenführer general Rösener ter drugi predstavniki stranke, države in oborožene sile. Krsto z zemeljskimi ostanki so nato položili k večnemu počitku na pokopališču junakov, kjer ležijo Dorfmeistrovi soborci za svobodo štajerskega ozemlja.

Novi grobovi. V Gradcu je umrla montarjeva žena Katarina Mohorko v 43. letu svojega življenja. — V Rogaški Slatini je umrl znani hotelir Julij Ogrisegg. Pokopali so ga 2. t. m. Zapustil je 5 otrok. — V Gradcu je umrl bančni uradnik Martin Vampot, ki so ga pokopali 2. t. m.

Iz Postojne

Koncertni večer v Postojni. Konec januarja je bil tretji koncert malega orkestra pod vodstvom dirigenta g. Zvonimirja Cigliča. Posrečeno izbranemu sporedu so poslušalci, ki so polno zasedli dvorano, sledili z zanimanjem in nagradili dirigenta in izvajalce s toplim priznanjem. Za vmesne točke je poskrbel g. Podgoršek, ki je občinstvo odlično zabaval z duhovitimi kupleti.

Iz Trsta

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu 57letni Anton Komel, 60-letni Karel Arko, 22-letna Silva Gruden, 62-letna Emilija Budal, 36-letni Bruno Soščič, 64-letni Ivan Karis, 64-letna Filomela Bogulič, 15 letni Sergej Jadrov, 81-letni Arig Červenka, 63-letni Peter Bogatec, in 45-letna Marija Jurišević.

Izplačevanje dokład, nagrad za avstrij. hrabrostna odlikovanja

Po naloženi [illegible] pri šefu poštnega [illegible] v Ljubljani [illegible] K0-2/a-45-00/8 z dne 2. februarja 1945 se bodo imetnikom avstrijskih hrabrostnih odlikovanj, ki so se svoječasno prijavili pri vojaškem uradu pokrajinske uprave, izplačevale dokade odnosno nagrade pri omenjenem uradu [illegible] 11. februarja 1945.

Na [illegible] nagrade za malo srebrno avstrijsko hrabrostno odlikovanje [illegible] prijavljene osebe pravico šele po dovršenem 60. letu starosti, t. j. rojene leta 1885, in starejše.

Vsak upravičenec naj prinese osebno s seboj poleg [illegible] izkaznice še potrebne dokaze v originalu, kakor legitimacijo o dodeljeni kolajni, rojstni list ali pa tak drug verodostojen dokument, kar se v nekaterih primerih zaradi pomanjkljivih podatkov ni mogla ugotoviti resničnost o prijavljenih odlikovanjih. Za take osebe se morajo potrebni podatki naknadno pribrati in dopolniti ter ponovno dostaviti na pristojno mesto naradi preverjenja.

BELEŽNICA

KOLEDAR

Sobota, 10. februarja: Scholastika.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1; Bahovec, Kongresni trg 12; Nada Komotar, Vič, Tržaška c.

Zatemnitev od 18.05 do 7.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje.

RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 10. FEBRUARJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10—9.00: Jutranji koncert. Vmes ob 7.30—7.40 poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 12.00 do 14.00: Napoved sporeda, nato glasba se premor (prenos). 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10 do 15.00: Operetni zvoki. Radijski orkester vodi D. M. Stjanec, sodelujeta sopranistka Draga Sok in tenorist Anton Koren. 15.00—17.00: Osrednji nemški spored. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—18.00: Osrednji nemški spored. 18.00—18.30: Fantje na vasi. 18.30—22.30: Prenos opere »Tannhäuser« iz Državnega gledališča (med drugimi poje kot gost dr. Julij Pöltzer). Vmes okoli 19.45 poročila v slovenščini, okoli 20.00 poročila v nemščini, okoli 22.00 odnosno po končanem prenosu poročila v nemščini, nato pa do 23.00 glasba za razvedrilo. 23.00—24.00: Glasba za konec tedna (prenos).

Obvestila Slovenskega RK

Paketi: Paketi se zaradi prometnih ovir do nadaljnjega ne sprejemajo. Cenj. občinstvo bo o zopetnem sprejemanju pravočasno obveščeno.

Poziv: V poizvedovalnem oddelku, Marijin trg št. 5, naj se zglase pri referentu III gospa Janežič Julijana odnosno njeni svojci.

Zahvala: Slovenskemu Rdečemu križu sta darovali gge. Kalin Minka in Ivanka v počastitev spomina pok. Josipa Luckmanna 100 lir. — Prisrčno hvala!

»Ali me že poznate? Še zmerom ne? Jutri vam povem, kdo sem.«

OBVESTILA „PREVODA"

DELITEV SIRA

Ljubljanski potrošniki znotraj in zunaj bloka prejmejo v času od torka 13. t. m. do četrtka 22. t. m. 150 g trdega sira na odrezek »Feb-27« osnovne življenjske nakaznice za februar (brez pretiska ali z eno pretiskano vijolično črto). Po tem času odrezki za sir zapadejo. Opozarjamo stranke, da pridejo po sir s celimi nakaznicami. Že odrezani odrezki so neveljavni.

Sir bodo delile mlekarne: Tušar Antonija, Medvedova 40; Kovačič Lucija, Celovška 34; Glavan Marija, Glii-Metodova 37; Kolar Marija, Prodovičova 12; Potokar Neža, Pokopališka 1; Beve Fan., Frančiškanska 6; Soper Marija, Vidovdanska 2; Kranje Marija, Novi trg 1; Rajnar Jožefa, Borštnikov trg 1; Mahovič Breda, Tržaška 48, in vse sirarske stojnice na Pogačarjevem trgu.

Cena siru je 38.30 lir za kilogram (150 gramov stane 5.75 lir).

Vsi zgoraj našteti naj takoj dvignejo nakazilo v razdeljevalnem oddelku Prevoda, Novi trg 4 I, soba st. 14.

Zbrane in nalepljene odrezke predložijo vsi našteti prodajalci Prevodu, Gosposka ulica 12/I, soba st. 10, v petek 23. t. m. dopoldne; ves preostali sir pa naj oddajo istega dne dopoldne v skladišče, od koder so ga prejeli.

JANUARSKE ODREZKE ZA DRUGO DELITEV MOKE

bo mestni preskrbovalni urad sprejemal od trgovcev v sredo 14. t. m. v II. nadstr. palače Bata, tako, da pridejo na vrsto od 8. do 9. ure trgovci z začetnicami A do F, od 9. do 10. ure z začetnicami G do Kl, od 10. do 11. ure z začetnicami Km do L, od 11. do 12. ure z začetnicami M do O, od 12. do 13. ure z začetnicami P do S in od 13. do 14. ure trgovci z začetnicami Š do Ž.

*

PREVODOVI POMENKI

Na želje in prošnje, ki smo jih zadnji čas v imenu potrošnikov naslovili na »Prevod«, je uredništvo prejelo več odgovorov, od katerih enega priobčujemo danes:

SLABE IN DOBRE PLATI »NESLANOSTI«

Staro so že pritožbe, češ da je obrok soli pičel. Znano pa je dejstvo, da je preobilno soljenje ne le razvada civiliziranega človeka, temveč je zdravniško dokazano, da je takšna hrana zdravju celo hudo kvarna. Preslana hrana povzroča namreč žejo, ki zahteva obilno tekočine. Ta po nepotrebnem obremenjuje prebavo in izpira razne soli iz organizma, tako da telo potem spet zahteva obilico soli. Šele primerno soljenje spravi telo spet počasi v red. Sedanji obrok soli je tako odmerjen, da krije normalno potrebo telesa po soli. Treba je pač previdno z njo gospodariti.

Potemtakem ni treba nikomur kupovati soli na črni borzi za izboljšanje dozdevno pičlega obroka soli, razen če kdo hoče prostovoljno podpirati to najbolj »človekoljubno« ustanovo in si po nepotrebnem kvariti zdravje.

Na drugi strani pa opažamo, da pečejo mnogi peki — menda v preveliki vnemi za zdravje svojih odjemalcev, dejansko pa kot pomočniki črne borze — domačega neslanega kruha, čeprav je po strokovnih komisijskih ugotovitvah kruh, soljen s 60 dkg na 100 kg moke, še vedno primerno in občutno slanega okusa. Zato prosimo vse odjemalce neslanega kruha, da nam te svoje nemarne peke naznanijo, da prejmejo za svoje skupnosti škodljivo početje zasluženo primerno plačilo.

Sari Oehmann:

NE SAMO ZA ZLATO

Roman

Kasch ni odgovoril. Rjavopikčasta ovratnica se mu je bila premaknila, šop črnih las mu je na glavi strmo štrlel k višku.

»Da ali ne?«

»Taka nedostopnost je pa tudi od sile!« je rekel Kasch.

Helino ogorčenje si je dalo duška v zlovestnem vzkliku: »Dobro!«

Pogledala je Kascha, kakor da bi ga hotela predreti, zapustila sobo in zaloputnila vrata za sebej. Taka nesramnost, je pomislila sama pri sebi. Taka predrznost!

Ali za to bo delal pokoro. Nikoli še ni bila nikogar zatožila šefu, ne, a saj se ji tudi še nikoli ni bila pripetila nobena taka reč. K staremu pojde, prav gotovo da. Tako gotovo, kakor je Hela Dranstädtova. K Wellencampu pojde in mu pove, kak fin gospod je ta Kasch in v kake namene zlorablja poslovni čas.

Jeza je kar vrela v nji, ko je ihtivo tekla po dolgem hodniku. Tedajci se je zadela v moža, ki je, spremljan od nekoga drugega, taktisto razburjen prišel iz stranskega hodnika.

Trčenje je bilo dokaj silovito, in napete dopisne mape, ki jih je Hela držala pod pazduho, so nemilo tlesnile po tleh. Hela sama sé je opotekla, a v tem jo je tujec že prestregel in jo obvaroval, da ni padla.

»Tisočkrat prosim oproščenja,« je rekel, »niti slišal vas nisem, da prihajate!«

Hela je bila nekoliko zbegana. Tik pred seboj je videla v zadregi se smehljajoč moški obraz in hkratu je čutila, da je drži dvojica krepkih rok. Ogorčenje je še vedno kipelo v nji; prav to ji je menda vdahnilo, da se je zlovoljno iztrgala prijemu.

»Pustite me!« je pihnila.

Aleksander Baray jo je takoj izpustil. »Ne zamerite,« je rekel še enkrat. »Upam, da se vsaj niste udarili.«

Hela je bila še prebesna, da bi bila mogla odgovoriti. Hotela se je sklonili po mape, toda mali Overbeck je bil urnejši od nje in ji jih je s priklonom podal.

»Prosim,« je rekel in se nasmehnil.

Hela jih je vzela in hotela krenili mimo dvojice. Toda večji izmed njiju ji je stopil na pot.

»Iskreno mi je žal — — krivda je bila moja — —«

»Prosim,« je rekla Hela, »saj je že vse v redu. Najbrže sem bila sama kriva — — da — —«

Toda pogoltnila je, kar ji je bilo na jeziku, stisnila vse tri mape tesneje k sebi in krenila po hodniku, ne da bi se še kaj ozirala.

Delala je z malo Agato Möllerjevo, z venomer boječo in plaho Agato, v isti sobi. Prostor ni bil kdo ve kako velik, toda zelo prijazen. Na širokem okenskem napušču so stale cvetlice, rdeče in modre; to je bilo lepo na oko in te je spominjalo cvetočih vrtov.

Ko je Hela stopila v sobo, je Agata vzdignila oči od pisalnega stroja.

»Kod le hodiš toliko časa! Šef je pravkar telefoniral pote.«

Hela je vzela svinčnik in stenogramni blok ter se z zagrizenim obrazom napotila proti šefovi sobi. Počakaj, Kasch, je mislila spotoma, to je čudovito, kakor nalašč...

Na hodniku ni bilo nikogar videti. Tujca sta bila odšla. Prišla sta bila iz stranskega hodnika, torej sta morala biti pri Wellencampu. Nu, pa kaj ji je bilo mar.

Ko je prihajala od Kascha, je bil njen obraz kakor zalit s krvjo — zdaj, ko je stopila v šefovo sobo, je bil bled kakor vosek. Že dvakrat je bil Kasch silil vanjo, takisto, da ga ni mogla napak razumeti. Danes se je bilo zgodilo v tretje. Tako ni mogło več iti naprej.«

Wellencamp je sedel za pisalno mizo, telefoniral in se hkratu ukvarjal s podpisno mapo, ki je ležala pred njim.

MALI OGLASI

Strojepisje

STROJEPISKO, ki je tudi stenografinja, iščemo. Ponudbe Jutru pod »Takoj«. 3107-1a

FOTOGRAFA-INJO takoj sprejme vodilni fotoateljé v centru za fotografiranje in delno pomoč v temnici. Predno imajo moči, ki bi bile zmožne prevzeti mesto poslovodje! Mesto je stalno in pod zelo ugodnimi pogoji. Sprejmemo event. tudi nekvalificirano moč za delo v temnici. Naslov v Jutru. 3162-1a

KUHARICO perfektno takoj sprejme družina 3 oseb. Naslov v Jutru. 2801-1a

GOSP. POMOČNICO, ki ima veselje do kuhanja sprejme tročlanska rodbina. Naslov v Jutru. 2978-1a

BRIVSKO POMOČNICO sprejme takoj ali po dogovoru Hešik Karel, Jenčejeva c. 53. 3210-1a

POSTREŽNICO pošteno dekle, ki pozna za vsako delo, od 7. do 16. ure, sprejmemo. Ponudbe Jutru pod »Oprošćeno«. 3186-1a

SLUŽKINJO za vsa gospodinjska dela, sprejmem. Ogleda si se Dalmatinova 5/I. 3235-1a

POSTREŽNICO za dopoldanske ure, iščem. Vegetarijanska 27, levo tobačne tovarne. 3236-1a

PRODAJALKO zanesljivo, sprejmem za cvetličarno. Naslov v Jutru. 3245-1a

SLUŽKINJO za vsa gospodinjska dela, pošteno, sprejme dvočlanska družina. Naslov v Jutru. 3248-1a

HLAPCA iščemo. Ogleda si se v tovarni Rojina, Slomškova 16. 3121-1a

FANTA krepkega, sprejme tvrdka Fr. Khlam, Kongresni trg.

Službe išče

SADJAR išče primerno zapeslitev. Več po dogovoru. Ponudbe Jutru pod »Sadjar in vrtnar«. 3021-1

POLIR iz voletno prakso išče primerne zaposlitve v Ljubljani. Ponudbe Jutru pod »Polir«. 3239-1

Razno

VAJENCA(ko) fotografskega, sprejme Foto-Studio Petrič, Šelenburgova št. 6. 3163-44

FRIZERSKO VAJENKO sprejmem. — Wildmann Franc, Napoleonov trg 5. 3179-41

Prodam

SPALNICO, zakonsko, rabljeno, dobro ohranjeno, zaradi odpotovanja takoj poceni prodam. — Ogled od 9. do 10. dop. Naslov v Jutru. 3038-6

BLAGO za moško obleko, prvovrstno, s kompletno podlogo, prodam. Ogled od 2—3, Naslov v Jutru. 3146-6

PLAŠČ damski, skoraj nov, iz predvojnega blaga in par damskih čevljev nizkih zapetih rjavih, skoraj novih čevljev, št. 39, prodam. Lazar, Rimska 23, dvorišče, levo. 3124-6

VIOLINO z lokom, ugodno prodam. Ogled od 12. do 15. Naslov v Jutru. 3233-6

TRENING-DRES in usnjene golenice, prodam. Naslov v Jutru. 3237-6

POSTELJO otroške, belo pleskano, poceni prodam. Naslov v Jutru. 3231-6

2 MREŽI postelji, skoraj novi, poceni prodam. Naslov v Jutru. 3232-6

VOZIČEK športni, lep, avtomobil, tapiran, nerabljen, prodam ali zamenjam. Brejčeva 8, dvorišče, Šiška. 3187-6

2 PREPROGI manjši, perzijski, dobro ohranjeni, prodam. Naslov v Jutru. 3188-6

RADIOAPARAT 8-cevni, amerikanski, prodam. — Ogled od 13. do 15. Gosposvetska 12-II. 3218-6

SUKNJIČ umrljen, prvovrsten, prodam. Tolsstojeva ul. 4, tik bloka na Dunajski cesti. 3168-6

PREPROGE, linolej za jedilnico in bosansko, 2x3, prodam. Naslov v Jutru. 3153-6

ČEVLJE štupasne, št. 40, predvojne, zamenjam ali prodam. Društvena ul. 6, Vodmat. 3222-6

OBLEKO s telovnikom, moško, sivo, iz najboljšega predvojnega blaga, prodam ali zamenjam. Florjanska ul. 13/III, desno, zadnja vrata. 3226-6

ČEVLJE ženske, št. 39, poceni prodam. Naslov v Jutru. 3223-6

NAHRBTNIK, krušno sirbo in senčnarske rukavice, prodam. Naslov v Jutru. 3229-6

BLAGO sivo, za moško obleko, 3.40 m, zelo dobro in trdno, prodam. Kamniška 13. 3230-6

ČEVLJE damske, nizke, rjave, šivo, nove, št. 39—40, prodam. Naslov v Jutru. 3091-6

BLAGO predvojno, 280 volneno, svetlo drap, lepo, za spodnjo obleko, prodam. Naslov v Jutru. 3133-6

Kupim

KARBIDOVKO za kolo, kupim. Ponudbe z navedbo cene Jutru pod »Svetlika«. 2922-7

LJUBLJ. ZVON tudi posamezne letnike in mesečnike, kupim. Ponudbe Jutru pod »Lj. Zvon«. 2247-7

ZNAMKE kompl. zbirko ali posamezne partije, kupim. Ponudbe Jutru pod »Znamke«. 2848-7

PREPROGO prutsko ali bosansko, večjo ali manjšo, kupim. Ponudbe z navedbo cene in velikosti na Jutro pod »Sredi zime«. 3067-7

2 OMARI visoki, lahko preprosti, kupim. Ponudbe z navedbo cene Jutru pod »Preprosta«. 3068-7

POSTELJICO otroško, samo leseno, čisto in snažno, po možnosti s predalom, kupim. Ponudbe z navedbo cene Jutru pod »Dobro Jutro«. 3066-7

PLAŠČ črn, damski, prvovrstno ohranjen, za večjo postavo in velikost, kupim. Ponudbe na Jutro pod »Tirl las predvojni«. 3176-7

RADIOAPARAT boljše znamke, kupim. Ponudbe Jutru pod »Lep glas«. 3172-7

KITARO, violino, citre in tamburico, kupim. Naslov v Jutru. 3181-7

V KOMISIJSKO PRODAJO sprejmemo vsakovrstne boljše predmete. Parfumerija Venus, palača Bata. 3184-7

DRSALKE vseh vrst kupuje in prodaja »Promet« (nasproti Frančiškanske cerkve). 2145-7

SPALNICO čisto, s postelnino ali brez, kupim. Brez navedbe cene se na ponudbe ne ozimam. Ponudbe Jutru pod »Čista posteljo«. 3089-7

ŠKORENJČKE otroške, gumijaste ali usnjene št. 27, kupim ali dam kakršno koli zaželjeno protivrednost. Fani Zakrajšek, Sv. Petra 71, dvorišče, levo. 3234-7

KLAVIR kratek, radio Telefunken, Lorenz, Philips, prav majhne vrste, kupim. Naslov v Jutru. 3241-7

KAUČ prvovrsten, sv. dvojni za vogal in veliko knjižno omaro, kupim. Ponudbe Jutru pod »Prvovrsten«. 3244-7

RJUHE, kopne, blazine, posteljne odeje, brisače, moško, žensko in otroško perilo, kavine, jedilne in liker servise, vitrinsko cono »Hanzo«, jedilne pribore, tamburačke instrumente, kitare, cithre, kupi in prevzame v kons. prodaji, Hinko Privšek, Gradišče št. 7. 3251-7

PSA čuvaja, kupim. Valentin Kopač, Blejanova 25. 3214-7

ZNAMKE poštnojinske, predskane, celo serijo, kupim. Ponudbe Jutru pod »Old serija«. 3224-7

PERILO lepo, dragocено, za damo, kupim. Naslov v Jutru. 3225-7

KOLO žensko ali moško, rudi v slabem stanju, brez gum, kupim. Ponudbe Jutru pod »Staro«. 3126-7

ŽIMO jedilni servis za 6 oseb, 2 predpostaljnika, brisače, šifon za kapne, vse v dobrem stanju, kupim. Ponudbe z navedbo cene Jutru pod »Sloboda«. 3140-7

Zamenjam

LEICA z Elmarjem 1:3.5 kot nova, zamenjam za radioaparat, kurivo ali drugo. Ponudbe Jutru pod »Leica-Standard«. 3025—8

BLAGO drap, rižasto, za moško obleko ali damski kostum, zamenjam za veliko serijo poknjižnih znamk. Krojač, Celovška cesta 8. 3137-9

ŽENSKO PERILO, gumi nogavice, zamenjam moder kostum, in rjavo moško sukanj, zamenjam. Novi trg 1/III, levo. 3202-8

PISALNO MIZO, moški plašč iz prevojnega predvojnega blaga ter volneno odejo, prodam ali zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 3178-8

RJUHE iz domačega platna, nove, zamenjam za fižolno. Pizarnikova 28, podpritl. 3173-8

PRIBOR iže prosto, zamenjam za protivrednost. Ponudbe Jutru pod »Zamenjava 8«. 3177-8

SNEŽKE za otroka do 10 let, zamenjam za krompir. Naslov v Jutru. 3247-8

SNEŽKE lepe, za Zlatnega zamenjam za protivrednost. Vodnikova št. 68. 3189-8

OBLEKO skoraj novo, moško, srednje velikosti, zamenjam za protivrednost. Dolenjska c. 55, za Rakovnikom. 3216-8

GOJZBIJE skoraj nove, št. 36, zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 3042-8

Dobim

VILO ali del hiše s 3 stanovanji, pa tudi več, kupim do 2.000.000 lir. Ponudbe Jutru pod »Tudi preko tega zneska«. 3098-20

ZEMLJIŠČA v poljubni izmeri, od 2000 m dalje odprodam od večjega kompleksa po 120 lir za 1 kv. m. Ponudbe Jutru pod »Lepi ob cesti«. 3097-20

PARCELO stavbno, v krajih Sp. ali Zg. Šiška, Dravlje proti St. Vidu, Beograd do Jeliče, kupim do zneska 700.000 lir. Ponudbe Jutru pod »Posredovanje izključeno«. 3040-20

KOMPLEKSE velje ali manjše, po možnosti skupno ležeče ali manjše posestvo za gospodarske namene na Rudniku od Dolenjske do Ižanske ceste, takoj kupimo. Ponudbe Jutru pod »Dva milijona več ali manj«. 3041-20

PARCELO stavbno, kupim kjer koli, tudi na Fužinah, Cankarjevo nabrežje, gostilna. 3047-20

ZEMLJIŠČE, večji kompleks za [illegible] cv. 10.000 kv. m. ali več, od Dravelj ob St. Vida v smeri do Ježice, kupim za vsako ceno. Ponudbe Jutru pod »Izven ljubljanske meje«. 3039-20

PARCELO v viškem okolišu, kakor tudi na Br. du, Vrhovcih, Kozarjih, kupim. Ponudbe Jutru pod »Vsaj 500 kv. m.« 3096-20

PARCELO stavbno, na vzhodni strani, 6 minut do tramvaja, primerno za manjšo industrijo, 2200 kv. m., zamenjam za manjšo na severni strani. Pismene ponudbe Jutru pod »Gramoz«. 3227-20

PARCELO stavbno, prako 500 metrov, na Taboru, prodam. Več pri [illegible] Nova cesta 8, 3210-20

STANOVANJE ali del hiše najraje v centru mesta, kupim. Ponudbe Jutru pod »Dostojno«. 3240-20

PARCELO najraje v Zgošici ali Sp. Šiški, kupim do 150.000 L. Ponudbe Jutru pod »150.000 L Šiška«. 3211-20

Stanovanje odda

STANOVANJE moderno, dveh sob, kabineti, kopalnice, zamenjam za enakšno kot vrste. Ponudbe Jutru pod »Tudi na periferiji«. 3190-21

STANOVANJE enosobno s kabinetom v Rožni dolini, zamenjam za istotako ali dvosobno. Ponudbe Jutru pod »V bližini centra«. 3077-21

Stanovanja

ENOSOBNO stanovanje zamenjam za tri ali dvosobno. Kdor ima za zamenjo ali mi ga preskrbi, mu dam protivrednost. Naslov v Jutru. 2927-21a

STANOVANJE dvo- ali večsobno, v centru, iščem. Nudim protivrednost. Dogovor od 1. do 3. Naslov v Jutru. 3204-21a

STANOVANJE eno ali dvosobno, s kuhinjo, išče recen gospod za takoj ali kasneje. Ponudbe Jutru pod »Resno«. 3213-21a

Sobe iščejo

SOBO prosto opremljeno, išče s 1. marcem t. l. zapolena gospodična pri samostojni dami. Ponudbe Jutru pod št. »11401«. 3106-23a

SOBICO opremljeno ali prazno, prosto, s posebnim vhodom, išče. Ponudbe Jutru pod »Točna plačnica L« 3078-23a

SOBO ali kakšen drug prostor, prazen ali opremljen, po možnosti s štedilnikom, izven centra, išče. Ponudbe Jutru pod »Plačam lahko v naravi«. 3151-23a

SOBO prazno, išče. Plačam lahko najemnino s kurivom. Ponudbe Jutru pod »Prazna soba«. 3207-23a

SOBO opremljeno, s [illegible] rojstnodnevno, išče samski član radio orkestra. Ponudbe na Jutro pod »Ugodnost«. 3238-23a

Razno

PES nemški, kuštrodlaki Boj se je zatekel. Privedite ga proti nagradi na Vrtačo 10. 3243-37

URO zlatno »Zodiac« sem izgubil 6. II. t. l. Poštenega najditelja naprošam, naj jo odda proti nagradi na naslov, ki ga izve v upravi Jutra. 3253-37

OBLEKO moško, delovno, sem izgubil od Goetine Kadič do železniškega prelaza. Najditeljа naprosim, da jo prinese proti nagradi Poštarju Gankotu, Beograd 18. 3215-37

DENARNICO majhno, z manjšo vsoto denarja in zlato zapestnico, sem izgubila. Prosim poštenega najditelja, da vrne proti dobri nagradi v trgovini L. Pavlič, Prešerna, Ulica 3. maja 4. 3112-37

Z LOKALI velikimi in trovniškimi prostori in trgovskim lokalom v mestu razpolagam ter prispodim kot družbenik k dobro idočem večjem podjetju. Razpolagam tudi s kapitalom. Naslov v Jutru. 2814-37

PASJI OVRATNIK z znamko, 61 pr. l. je bil izgubljen 7. t. m. Najditelj ga naprošam, naj ga odda proti nagradi na naslov, ki je graviran na ovratniku ali pa v policiji. 1-37

ZAPESTNICO pleteno, zlato, sem izgubila v sredini mesta. Pošten najditelj naj jo proti zelo dobri nagradi odda v upravi Jutra. 3054-37

IZGUBIL sem urnjenat temnosivo deseno rokavico blizu kavarne »Evropa« v četrtek popoldne. Vrniti proti nagradi Gosposka, Tavčarjeva 4/III. 3290-37

STEDIL